

№57 მაისი - ივნისი 2021 წელი

რელიგიურ-საგანმანათლებლო ჟურნალი

საღიშეთვე

 მკვლევარობა, პროცენტი

 ციფრული სამყარო ზნეობას საჭიროებს

 ნაკლმონებების დავარება

 შუამავალი მუჰამმედის (ს.ა.ს.) გზაზე

 ყადირის ღამე

 რამადან პაირამი

„ტლოტაკო რამადან ბაირამს“

წინასიტყვაობა

მოგესალმებით ძვირფასო მკითხველო! გულწრფელად მინდა მოგილოცოთ თერთმეტი თვის გვირგვინად წოდებული წმინდა რამადანის მთვარის დადგომა. განუსაზღვრელი მადლობა უზენაეს ალლაჰს, იმისათვის, რომ კიდევ ერთხელ გვხვდა წილად მტკიცე რწმენით შევხვედროდით ამ მოწყალეობით აღსავსე მთვარეს.

რწმენა, ადამიანს სულიერ სიმშვიდეს ანიჭებს და აძლიერებს. წარმოუდგენელია რომელიმე მორწმუნემ უარი თქვას ან არასაპატიო მიზეზების გამო თავი შეიკავოს ამა თუ იმ ღვთისმსახურების შესრულებისგან. გამომდინარე აქედან, მიუხედავად ცხელი ზაფხულისა ყოველი მორწმუნე გულის სიმშვიდით მზად არის ეს მნიშვნელოვანი ვალდებულება –მარხვა გულწრფელად შეასრულოს.

რამადანის მთვარე დიადი გამჩენის მოწყალების უხვად გარდმოვლენის დროა. აუცილებლად დაჯილდოვდება ის, ვინც ღირსეულად შეაფასებს ამ მთვარეს,გამოიჩენს თავდადებას,მოთმინებას, გულწრფელობასა და ამ მთვარეს მარხვაში გაატარებს. აგრეთვე არ იძუწნებს და ხელგაშლილად გასცემს ფითრას, არ დაიშურებს მოწყალებას და ღიმილს მორწმუნე სულიერი ძმების მიმართ.

ასევე წინასწარ გილოცავთ ძვირფას ყადირის ღამეს, როცა წმინდა ყურანმა ინყო ზეგარდმოვლენა, კაცობრიობის გაცისკროვნებას ჩაეყარა საძირკველი, ჩაგრულთ გადარჩენის იმედი მიეცათ, უმეცრებას წერტილი დაესვა და ბოროტების სიკეთით შეცვლას დაედო ბინა. უზენაესმა ალლაჰმა ყურანის სხივქვეშ გვატაროს ყველა მორწმუნე.

აქვე გვინდა ვისარგებლოთ შემთხვევით და ჩვენს მკითხველს მადლობა გადავუხადოთ მხარდაჭერისთვის და შევახსენოთ, რომ რელიგიურ საგანმანათლებლო ჟურნალი "ახალი მთვარე" უკვე თორმეტი წლისაა. ამ ხნის განმავლობაში ვცდილობდით გაგვეთვალისწინებინა ისეთი საკითხები, რომელიც აუცილებელია იცოდნენ ჩვენმა ერთმორწმუნე ძმებმა. ჩვენი მიზანია სწორი ინფორმაცია მივანოდოთ მკითხველს და საზოგადოებაში არსებული, ზოგიერთი არასწორი მოსაზრება სწორით ჩავანაცვლოთ. თითოეული მკითხველი ჩვენთვის ძალიან ძვირფასია და უდიდეს პატივს იმსახურებს.

დიად გამჩენს შევთხოვ, იმრავლოს კეთილმა საქმემ, გაძლიერდეს ადამიანის გულებში რწმენა და მისთვის ერთგულ მონა-მსახურებად მიიბაროს ჩვენთვის ბოძებული ამანათი -სიცოცხლე.

მევახშეობა, პროცენტი

სიტყვა „რიბა“ ანუ მევახშეობა გაზრდას, გამრავლებას, ზედმეტის არსებობას ნიშნავს. ასევე, გარკვეული საქონლის გაცვლით ან გაცემული სესხის სანაცვლოდ, მოგებულ ზედმეტ ხარჯს, დანამატის სახით თანხის აღებას აღნიშნავს. („ფაიზ“, დია, XII, 110) ეს დანამატი, უმეცრების პერიოდში, გაცემულ სესხზე ან კიდევ ასაღები სესხის დროის გადამეტებისას, დაკისრებული ზედმეტი ხარჯი იყო. შუამავალი (ს.ა.ს.) აღნიშნავს, რომ გაცემული სესხის უკან აღებისას, ამლებს მხოლოდ ძირი ფული ეკუთვნის. (დ3334 ებუდავუდი, ბუიუი, 5) აქედან ნათელი ხდება, რომ ამ სახით გაცემულ ძირ ფულზე პროცენტის სახით დანამატი, სესხის გამცემს არ ეკუთვნის, და ასევე ძირ ფულზე, ყველა სახის დანამატი პროცენტის აღებას ნიშნავს. ამგვარად, ასეთ ქმედებებს შუამავალი (ს.ა.ს.) ხელს უშლიდა, რათა მოვალე პიროვნება პროცენტის გადახდის ვალდებულებაში არ ჩავარდნილიყო.

უმეცრების პერიოდში, ფართოდ გავრცელებულ და ჩვევად გადაქცეულ პროცენტის აღებას, ზეიდ ბ. ესლეში ასე აღგვიწერს: „ერთი პიროვნება მეორე პიროვნებას გარკვეული დროით სესხს მისცემდა. სესხის დროის ამოწურვისას, გამსესხებელი სესხის ამლებს ეტყოდა: თუ სესხს არ დააბრუნებ, პროცენტს დაგაკისრებო. თუ კი მოვალე სესხს დააბრუნებდა, საქმე დამთავრდებოდა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, სესხის დანამატზე დათანხმდებოდა და სესხის დროც გაგრძელდებოდა.“ (ეს-სუნენულ-ქუბრა, V, 452) ამგვარად, როგორც ყურანშია ნაბრ-

ძანები, „ორმაგი სარგებელი“ (ალი იმრან 3/130) წარმოიშობოდა. შუამავალი აღნიშნავს, რომ დროის ცვლილება პროცენტის წარმოშობას გზას უხსნის. ვინაიდან, გაყიდული საქონლის საფასურს, დარქმულ დროს თუ არ გადაიხდიდნენ, გადახდის ვადას ხელახლა ადგენდნენ, რის სანაცვლოდაც საფასური იზრდებოდა და რაც „ორმაგ გაყიდვას ნიშნავდა. სწორედაც, მეორედ დადგენილი ზედმეტი ხარჯი, პროცენტი. (ნენ/171 შევქანი, ნეილულ-ევთარი, V, 171-173) შუამავალი პროცენტის უსამართლო მოქმედებას ასე გვამცნობს: „არ გაყიდოთ ერთი დინარი (ოქროს ფული) ორ დინარად და არც ერთი დირჰემი (ვერცხლის ფული) ორ დირჰემად“. (მ4058 მუსლიმი, მუსაყათი, 78) ამ სახის ვაჭრობა, პროცენტის ამლების მხრიდან, გამორჩენას და ექსპლოატაციას ნიშნავს.

ნიშანდობლივია ის გარემოება, რომ პროცენტის ფორმა, უმეცრების პერიოდშიც იგივე იყო, როგორც დღეს არის. ანუ, სესხის ამლები ვალდებული იყო მსესხებელზე დანამატი გადაეხადა, რაც დროთა განმავლობაში, ვალის უსაზღვროდ ზრდის მიზეზი ხდებოდა და თანხა ისე იზრდებოდა, რომ მისი გადახდა, საბოლოოდ შეუძლებელი ხდებოდა. დამატებული ეს ზედმეტი პროცენტი, ვალად ჩავარდნილი პიროვნების ხელში არსებული მთლიანი ქონების ჩამორთმევის, ამავედროულად, მოვალის დაკავების ან მევალის მსახურ-მონად გადაქცევის მიზეზი ხდებოდა.

პროცენტის (მევახშეობა) ჭაობში ჩაძი-

რული, უმეცრების ხანის საზოგადოების განსაზღვრად, უზენაესმა ალლაჰმა, პროცენტის ამკრძალავი აიათები ეტაპობრივად გარდმოავლინა. პროცენტთან დაკავშირებული პირველი აიათი, გამდიდრების სურვილით შეპყრობილი ადამიანის მიერ აღებული ზედმეტი ქონების არაპროდუქტიულობას და ალლაჰის კმაყოფილებისთვის გაცემული შემოწირულობის სათნოებას ეხება: „ხალხის ქონებიდან მონაგარისთვის, ყოველგვარ პროცენტად მიცემული, სარგებელს არ მოიტანს ალლაჰის წინაშე. ხოლო ყოველი გაცემული სავალდებულო მოწყალება, წადილით ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად, გაგიორმავდება!“ (რუმი, 30/39) ამრიგად, პროცენტისა და შემოწირულობის მცნების ერთად მოხსენებით, უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანებს აუწყა, რომ სესხის მიცემისას მცირე მოგებაზე კი არ უნდა იფიქრონ, არამედ მის კმაყოფილებაზე უნდა დაფიქრდნენ. სესხის გაცემისას, ვალად ჩავარდნილი პიროვნებისგან, სარგებლის მიღებას არ უნდა ვცდილობდეთ და მის მდგომარეობას ბოროტად არ უნდა ვიყენებდეთ, რადგან ისლამი გაჭირვებულ პირებზე, ასევე, სესხის დაფარვის საშუალების არმქონე ადამიანებზე, სესხის საჩუქრის სახით შეწირვისკენ მოგვიწოდებს: „და თუ მევაღე გასაჭირშია (არ შეუძლია ვალის გასტუმრება), მაშინ გადაუვადეთ მდგომარეობის გაუმჯობესებამდე. და თუ არ უქებთ, უკეთესია თქვენთვის, რომ იცოდეთ.“ (ბაყარა, 2/280)

ისლამში, უმეცრების პერიოდიდან, საჭიროების მქონე მუსლიმებზე, ალლაჰის კმაყოფილებისთვის, სესხის მიცემაა წახალისებული. დახმარების სანაცვლოდ, პროცენტიანი სესხის აღებას და პიროვნების ვალში ჩავარდნას, ისლამი უპირისპირებს შემოწირულობას, ქველმოქმედებასა და დახმარების გაღებას.

შუამავლის (ს.ა.ს.) მიერ გამოსამშვიდობებელ ხუთბაში აღნიშნული და განმარტებული უმეცრების პერიოდის „რიბა“ (პროცენტი), რომელიც საზოგადოებას ანადგურებს, ძველი პერიოდიდან მომდინარეობს. (დ3334 ებუდავუდი, ბუიუ'ი, 5) ვინაიდან, უზენაესი ალლაჰი გვამცნობს,

რომ უძველესი დროიდან იუდეველები პროცენტს იყენებდნენ. პროცენტის ამკრძალავი აიათების გარდმოვლენამდე, მასთან ყველას შეხება ჰქონდა. უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „იუდეველებს, მათი უსამართლობიდან გამომდინარე, ავუკრძალეთ ჩვენ რაც სიკეთენი ჰქონდათ ნებადართული იმისთვის, რომ მათ აღუკვეთეს მრავალს ალლაჰის გზა. და იმისთვის, რომ იღებდნენ ვახშს (პროცენტს), რომელიც კატეგორიულად აკრძალული ჰქონდათ; და რომ ხალხის ქონებას უსამართლოდ მიირთმევდნენ. და განვუმზადეთ მათგან ურწმუნოებს მწარე სასჯელი.“ (ნისა, 4/160-161)

როგორც ამ აიათებიდან ჩანს, პროცენტი (მევახშეობა) ადრეც იქნებოდა აკრძალული, შემდეგ კი უზენაესმა ალლაჰმა ამ აიათით პროცენტის აღება მუსლიმებსაც კატეგორიულად აუკრძალა: „ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! ნუ აიღებთ პროცენტს, (მითუმეტეს) ორმაგი სარგებლით, მაშ, სათნოებდეთ ალლაჰს, ეგებ გადარჩენილნი იქმნეთ თქვენ!“ (ალი იმრან, 3/130) პროცენტის შესახებ შემდეგი აიათები იქნა გარდმოვლენილი: „რომელნიც მევახშეობას ეწევიან, (აღდგომის დღეს) ვერ აღსდგებიან (სხვაგვარად), თუ არა ისე, როგორც აღსდგება ეშმაკის შეხებით გააფიებული. აი, ეს იმისთვის, რომ თქვენს მათ: ვაჭრობა ხომ იგივე მევახშეობაა! ალლაჰმა კი ნება დართო ვაჭრობას და აკრძალა მევახშეობა. ვისაც დარიგება მოუვიდა თავისი ღმერთისგან და თავი ანება, მისია, რაც უნინ იყო: და საქმე მისი ალლაჰს ეკუთვნის; ხოლო, ვინც დაუბრუნდეს, ეგენი არიან ბინადარნი ცეცხლისა, სადაც სამუდამოდ დარჩებიან. ალლაჰი კრძალავს მევახშეობას და ამრავლებს მოწყალების გაღებას. და ალლაჰს არ უყვარს არც ერთი ურწმუნო და ცოდვილი. შეჭველად, რომელთაც ირწმუნეს, ჰქმნეს კეთილი საქმენი, დადგნენ ლოცვად და გაიღეს ზექათი, მათთვის საზღაური თავიანთ ღმერთთანაა, და არცა შიში ექნეთ და არცა დამწუხრდნენ ისინი.“ (ბაყარა, 2/275-279) ამ აიათებით, პროცენტის აკრძალვა და საშინელი სასჯელის არსებობა, ნათლად არის გამოხატული. ასევე მონანიება, მისგან გადარჩენის ერთ-ერთ გზადაა მიჩნეული.

პროცენტი, რომელიც ისტორიის განმავლობაში არსებობდა და ცუდ მოგებად არის აღიარებული, პირველად ისლამის მიერ არ აკრძალულა. პროცენტი იუდაიზმსა და ქრისტიანულ რელიგიებშიც ზნეობასთან შეუსაბამოდ არის აღქმული. ის, ამ რელიგიების მიხედვითაც, ადამიანის პატივმოყვარეობას ლახავს და მათი დამონების საბაზი ხდება. შუამავალი (ს.ა.ს.) კარგად ათვითცნობიერებდა ამ მდგომარეობას. მან მასთან მისულ ორ იუდეველს, ამ აიათის შესახებ განუმარტა: **„და ვფიცავ, ჩვენ ვუბოძეთ მუსას ცხრა აშკარა სასწაული.“** (ისრა, 17/101)

პროცენტი ადამიანების გამანადგურებელია და დიდი ცოდვაა. (ბ2766 ბუხარი, ვესაია, 23) შუამავალს (ს.ა.ს.), პროცენტის ამღები, მიმცემი, ამ პროცედურასთან დაკავშირებული დოკუმენტების დამწერი და პროცენტის მოლაპარაკებაში წარმოდგენილი მოწმეები დაუწყევლია და უცნობებია, რომ თითოეული მათგანი თანაბარ ცოდვას იგებდა. (მ4093 მუსლიმი, მუსა ყყათი, 106) შუამავალს (ს.ა.ს.) ადამიანების ამ დიდი ცოდვისგან გადარჩენა სურდა. პროცენტის ამღები პიროვნების მდგომარეობის შესახებ ნანახ ხილულ სიზმარს, შუამავალი (ს.ა.ს.) ასე მოგვითხრობს: „ვიხილე სისხლით სავსე მდინარეში ადამიანი იხრჩობოდა, რომელიც ნაპირზე გამოლწევას ცდილობდა, მაგრამ ნაპირზე მდგომი მეორე ადამიანი, გამოცურვის მცდელობის ყოველ ჯერზე, სახეში ქვებს უშენდა და თავდაპირველ ადგილას დაბრუნებას აიძულებდა.“ შუამავალი (ს.ა.ს.) აღნიშნავს, რომ მდინარეში მყოფი ადამიანი, პროცენტის დავალიანებაში ჩავარდნილი პიროვნება იყო. ამ მაგალითით ნაჩვენებია, თუ როგორ ძნელია, პროცენტიანი ვალიდან თავის დაღწევა. (ბ2085 ბუხარი, ბუიუ'ი, 24)

ისეთი საქონელი, რომელიც იწონება ან იზომება, მისი წონისა და ზომის დაუდგენლად, იგივე სახეობის საქონლის სანაცვლოდ, პირდაპირ გადახდა ან დანამატის სახით გადახდა, მევახშეობას წარმოქმნის. ასევე, ასაწონი და გასაზომი საქონლის თანაბარი რაოდენობის არსებობის მიუხედავად, ნისიად გაცვლისას, ნისიის პროცენტი წარმოიქმნება. ასევე, პროცენტის საკი-

თხი თავს იჩენს, ოქროსა და ვერცხლის მსგავს ნიაღისეულებში. შუამავლის დროს, სავაჭრო ქსელში ფულთან ერთად, ექვსი მთავარ ნიაღი-

სეული იყო გამოყენებული. მათ, სავაჭრო ქსელში მიმოქცევისას, ზედმეტი მოგება რჩებოდა, რაც პროცენტად ითვლებოდა. შუამავალი (ს.ა.ს.) ამ საქონლის ერთის ერთში გაცვლას გვიჩვენებს: „ოქროს სანაცვლოდ - ოქრო, ვერცხლის სანაცვლოდ - ვერცხლი, პურის მარცვლის სანაცვლოდ - პურის მარცვალი, ქერის მარცვალის სანაცვლოდ - ქერის მარცვალი, ფინიკის ხურმის სანაცვლოდ - ფინიკის ხურმა, მარილის სანაცვლოდ - მარილი. თანაბარი რაოდენობით, ნაღდი ანგარიშსწორებით უნდა გაიყიდოს. ვინც მისცეს ზედმეტი ან გამოართვას, იცოდეს, რომ ეს პროცენტია. ამღებსაც და მიმცემსაც ამ საქმეში თანაბარი პასუხისმგებლობა გააჩნიათ.“ (მ4063 მუსლიმი, მუსაყყათი, 81) შუამავალი (ს.ა.ს.) გვაფრთხილებდა, თუ ამ ნიაღისეულებს ერთს ერთში არ გავცვლიდით, პროცენტის წარმოშობის საშიშროება გაჩნდებოდა: „ვინც მეტს აიღებს ან მისცემს, უეჭველად, პროცენტის ქმედებაში ჩაეთვლება. ამ საკითხში ამღებიც და მიმცემიც თანაბარი არიან.“ (მ4064 მუსლიმი, მუსაყყათი, 82) შუამავალი (ს.ა.ს.) ამ სახეობის საქონლის ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ასე ბრძანებს: „ქემით გადახდისას, არავითარი პრობლემა არ არის, მაგრამ პრობლემაა ნისიად გაყიდვაში (თუ ზედმეტის გადახდევინებას ექნება ადგილი), რომელიც პროცენტია“ (მ4071 მუსლიმი, მუსაყყათი, 86) და „ქემით გადახდისას პროცენტი არ არის.“ (მ4090 მუსლიმი, მუსაყყათი, 103) ამგვარად, ჰადისებიდან ჩანს, რომ ვალი პროცენტი არ არის, პროცენტი კი ყიდვა-გაყიდვისას ზედმეტი გადასახადია.

შუამავალს (ს.ა.ს.), ერთი პროდუქტის, იგივე სახეობის პროდუქტში ან ერთი სახეობის ფულის, იგივე სახეობის ფულში, ერთი და იმავე რაოდენობის რომც იყოს, ფიუჩერსულია (ფიუჩერსი, ნიშნავს,

სავაჭრო გარიგების ფორმას, რომელიც, ყიდის არა საქონელს არამედ დადგენილ დროში, ვალდებულებას. საქონლის მიღებაზე, ნაწილის ან მთლიანად წი-

ნასწარ გადახდა). პროცენტით გაყიდვები აუკრძალა. ასევე ნებადართულია, ოქროს - ოქროში, ვერცხლის ვერცხლში გაცვლა, მხოლოდ და მხოლოდ სასწორზე მათი თანაბარი წონის შემთხვევაში. იმ პერიოდის ეკონომიკის მთავარი პრინციპების მიხედვით, ამ წიაღისეულის ყიდვა - გაყიდვაში მიმოქცევა, ზოგადად ეკონომიკურად ღირებულ ყველა სახის საქონელზე მიღებული იყო. ამ სახით, შუამავალი (ს.ა.ს.) მიმოქცევაში გამოყენებული ღირებული ოქრო - ვერცხლის საშუალებით, სავაჭრო ქსელში არსებული პროცენტის აღმოფხვრა სურდა.

შუამავალი ასევე, ერთი და იმავე სახეობის საქონელს, რომელიც ხარისხით განსხვავდება, ეს განსხვავებულობა უპირატესობას უქმნის და შესაბამისად, პროცენტის სახით ახასიათებს. და ამით, ის ადამიანებს ერთმანეთის მოტყუებისგან იცავდა. ებუ ჰურაირას გადმოცემის თანახმად, როცა შუამავალმა ხაიბერში შემოწირულობის ამკრები დანიშნა, რომელმაც შუამავალს (ს.ა.ს.) კარგი ხარისხის ხურმა მიუტანა. შუამავალმა ჰკითხა, ხაიბერის ხურმის მოსავალი ზუსტად იგივენაირი თუ იყო, რაც მას მიუტანა? კაცმაც უპასუხა: „არა, ალლაჰის შუამავალო, ჩვენ ყველა სხვა ხურმის სახეობებიდან, ორის სანაცვლოდ, ერთადერთ ამ ხურმას ვყიდულობთ.“ მაშინ შუამავალმა ბრძანა: „ასე არ გააკეთოთ, ან ერთში ერთი იყიდეთ (თანაბრად), ან ის გაყიდეთ და გაყიდული ფულით ეს იყიდეთ. საქონელი რომელიც იწონება, ასეა!“ (ბ7350-ბ7351 ბუხარი, ი'თისამი, 20) იმიტომ, რომ ერთი და იმავე სახეობის ორი პროდუქტის, განსხვავებული რაოდენობით, პირდაპირი გადახდის წესით შესყიდვისას, ასევე, იგივე სახეობის ორი პროდუქტის თანაბარი რაოდენობით, ნისიად გაცემისას, დროის ფაქტორს გათვალისწინებთ, ისევ

პროცენტში აღმოვჩნდებით. ასეთ დროს, ვაჭრობისას საქონლის ფასის დასადგენად, მხარეებს შორის ზედმეტი და ნაკლები საფასურის მიცემის აღმომფხვრელი, „ფული“ მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა. პროცენტის სახელით ცნობილი ეს ზედმეტი მოგება, რომელიმე ერთი მხრისთვის, უსამართლო მოგებას სთავაზობს, მეორემ მხრისთვის კი, ამ დანამატის გადახდა ზარალის მომტანია. ამის გამო, შუამავალი (ს.ა.ს.) ვაჭრობის ისეთ ფორმას კრძალავდა, სადაც ერთი მხარე ზარალდებოდა, ხოლო მეორე მხარე, პროცენტის სახით, უსამართლო მოგებას იღებდა. შუამავალი (ს.ა.ს.) კრძალავდა ერთი და იმავე სახეობის საქონლის, სხვადასხვა რაოდენობით, პირდაპირი წესით გაცვლას ან თანაბარი რაოდენობით ფიუჩერსულ გაცვლას. ამის საპირისპიროდ, მისი სურვილი იყო, ხელთ არსებული საქონლის შეფასება და ფულზე გაყიდვა, შემდგომ კი აღებული ფულით იმ საქონლის ყიდვა, რომელიც მოსწონდათ. (მ4081 მუსლიმი, მუსაყათი, 94)

პროცენტის საკითხში, ძალიან ფრთხილ დამოკიდებულებაში მყოფი შუამავალი (ს.ა.ს.), წინააღმდეგობას უწევდა ყველა იმ მყიდველსა და გამყიდველს, რომლებიც სხვისი დაზარალების ხარჯზე, უსამართლო მოგებას იღებდა. იმიტომ, რომ მის მიერ მოტანილი რწმენა, მატერიალურ და სულიერ სფეროში, ადამიანების ყოველგვარ მოძალვას კრძალავდა. ხეზე მსხმოიარე ახალი ხურმის ნაყოფის გაყიდვისას, გამხმარი ხურმის რაოდენობაზე შედარებით, ვარაუდით განხორციელებული გაყიდვა ანუ მუზაბენე, (ბ2185 ბუხარი, ბუიუ'ი, 82) (ვაჭრობის ერთ-ერთი ფორმა) რომელშიც თითქოს პროცენტი არ იკვეთება, შუამავალს მაინც აუკრძალა, ვინაიდან მასში უსამართლობის მიზეზები იკვეთება. შუამავალი (ს.ა.ს.) ბრძანებს: „არ გაყიდოთ ის ნაყოფი (ნედლი, (დაუმწიფებელი) მანამ, სანამ მასში მომწიფების ნიშნებს არ შეამჩნევთ. ასევე, ნედლი ხურმაც არ გაყიდოთ, გამხმარი ხურმის ნაცვლად!“ (ბ2183 ბუხარი, ბუიუ'ი, 82) ასევე, აუკრძალა თავთავში შესული პურის მოსავლის, პურის კაკალის სანაცვლოდ, სავარაუდო რაოდენობით ყიდვა-გაყიდვა. (ბ2186 ბუხარი, ბუიუ'ი, 82) ამგვარად, ვა-

რაუდზე დაქვემდებარებული ვაჭრობა, ან მისი თანაბარი რაოდენობის მიუხედავად, მათ ხარისხსა და მონაცემებში განსხვავებულობების აღმოჩენისას, ყიდვა-გაყიდვა დაუშვებელია, ვინაიდან, ასეთი მდგომარეობები, რომლებიც უსამართლობის მიზეზებს აჩენს, შუამავალს (ს.ა.ს.) აუკრძალია. შესაბამისად, ადამიანები უსამართლობაში რომ არ ჩავარდნენ, შუამავალს (ს.ა.ს.) წინააღმდეგობის გაუწევია და უთქვამს: „აქლემი, რომელსაც მუცლად ჯერ არ დაბადებული კოზაკი ჰყავს, მუცლად ყოფნის პერიოდში, მისი გაყიდვა ანუ წინასწარ ფულის მიცემა და გარკვეული დროის შემდგომ აღება იმიტომ იკრძალება, რომ პროცენტი (ფიუჩერსი).“ (64626 ნესაი, ბუიუ'ი, 67)

ასევე გვამცნობს, რომ პროცენტის განზრახვა თუნდაც არ იყოს, სესხის გამცემის ან ამღების, სარგებლის მიღება ან თავის მოწონებისთვის საჩუქრების გაკეთება, ეს მაინც პროცენტის შემადგენლობაში შევა. ამის შესახებ აბდულლაჰ ბ. სალამი მოგვითხრობს: „თუ ვინმეს რაიმეს მისცემთ (მისგან შენდამი გამოხატული პატივის ან თავის მოწონებისთვის), ჩალის ფოთლის ან ერთი ცალი მსხლის ან კიდევ მწვანე ბალახის სიმძიმის რომც იყოს, საჩუქარი არ აიღოთ, რადგან ის პროცენტი.“ (ბ3814 ბუხარი, მენაყიბულ-ენსარი, 19) ამავედროულად შუამავალი (ს.ა.ს.) გვამცნობს, რომ რაიმე სარგებლის მოსაპოვებლად გაცემული საჩუქრები, მევახშეობის კარებზე, უფრო დიდი კარების გახსნის შესაძლებლობაა.

შუამავალი (ს.ა.ს.) იმ გზებს, რომლებიც პროცენტს უკავშირდება, გვაცნობს და სიფრთხილისკენ მოგვინოძებს. ადამიანების მიერ საქონელზე დადებული ზედმეტი ფასი, არაფორმალური დანამატია, ვინაიდან ისლამის მოტანილი პრინციპები „უფლებათა“ კონცეფციას დაფუძნებული. შუამავალი (ს.ა.ს.) ბრძანებს: „ჩვენგან არაა ის, ვინც გვატყუებს.“ (მ283 მუსლიმი, იმანი, 164) ისეთი ღირებულებების იგნორირება, როგორიცაა: სიყვარული, თანაგრძნობა, დახმარება, სოლიდარობა, მზრუნველობა და სხვა. იგივეა, რაც დაუძლურებული და გაჭირვებული ადამიანის მხრებზე კუზის დამატება, უფრო დასუსტება, ხოლო მის ნაცვლად, მდიდრე-

ბის ქონებაზე დაუმსახურებლად დანამატის სახით, ახალ-ახალი ქონების დაგროვება. ამ სახით ფულის, ქონების სურვილით შეპყრობილი ეგოისტი ადამიანები, გარედან რამდენად მდიდარიც არ უნდა ჩანდნენ, ადამიანური და ზნეობრივი ღირებულებების კუთხით, გაღარიბებული არიან. მდიდარი ადამიანების მიერ კაპიტალის ხელში ჩაგდებისას, საზოგადოებაში პოლარიზაციები მოიმატებს და აშკარა უთანასწორობა ჩამოყალიბდება. სხვა მხრივ, პროცენტი, ადამიანებს ადვილი გზებით ფულის მოგებისკენ მოუწოდებს, სიზარმაცის მიზეზი გახდება და წარმოებს შეანელებს. რომელ საზოგადოებაშიც პროცენტი ღრმადაა გავრცელებული, შრომის ფასს, შუბლზე ოფლით მონაპოვარს, ალალ გზებით მოგებაზე ფიქრს, მნიშვნელობა დაკარგული აქვს. ისლამის რწმენა კი, ჰარამად წოდებული პროცენტის მსგავს, არალეგიტიმურ ქმედებებს შეზღუდვებს უწესებს, სანაცვლოდ კი, ბიზნესისა და ვაჭრობის მსგავს, უფრო ფართო ლეგიტიმურ, ალალი მუშაობით მოგების გზისკენ მოუწოდებს.

პროცენტის (მევახშეობის) დამსახურებაა გაკოტრება, თვითმკვლელობა, დანგრეული ოჯახები, მოშლილი საზოგადოებრივი წყობა. ის მხოლოდ ქონებაზე (საქონელზე) არ მოქმედებს, არამედ, ადამიანის მთელ ცხოვრებას არაპროდუქტიულს ხდის. პატარ პატარა მოგებების გულისთვის, ამიერ და იმიერ სამყაროს საფრთხეში აგდებს. უფრო მეტიც, ქონების უსამართლო გზებით, პროცენტით გაზრდის მსურველი პირები, გრძელვადიან პერსპექტივაში, საწადელს ვერასდროს აღწევენ. ამ საკითხთან დაკავშირებით, შუამავალი (ს.ა.ს.) ასე გვაფრთხილებს: „არარსებობს ადამიანი, რომელიც პროცენტის საშუალებით გაზრდის ქონებას, რომ არ გახდეს მისი ხვედრი (საბოლოოდ) ქონების ნაკლებობა.“ (იმ2279 იბნიმაჯე, თიჯარეთ, 58.)

ამიტომ, ძვირფასო მორწმუნეებო, თავი შორს დავიჭიროთ მევახშეობისგან, რომელიც ალლაჰის მიერ კატეგორიულადაა აკრძალული და რომელსაც ცუდის მეტი არაფერი მოაქვს როგორც ცალკე არსებული ინდივიდისთვის, ასევე საზოგადოებისთვის. უზენაეს ალლაჰს ებარებოდეთ!

ციფრული სამყარო ზნეობას საჭიროებს

ზუბურ სოფრპეპანიძე

ციფრული სამყარო, დროებითი სამყაროს ქვე-სფეროა. ამ სამყაროს არსი, რომელიც თითქმის ყველას ცხოვრებაში და დროში იჭრება, წვიმის მსგავსია. აშკარაა, რომ ჭიქიდან ჩამოსხმული ცოდნის ეს წვიმა, არ არის ნაყოფიერი. არარეალური აღქმის, სურათების და სიზმრების ეს სამყარო, იშვიათად აძლევს ხანგრძლივ ნივთებს მის მომხმარებლებს, სიმართლის სახელით, მაგრამ ის ხშირად ანათებს, აოცებს და ამახინჯებს გონებას მათი მოზიდვით.

ჩვენი წმინდა წიგნი „ყურანი“, ამქვეყნიურ ცხოვრებას აღწერს, როგორც თამაშებსა და გართობას. ეს ცხოვრება, რომელიც მატყუარა და დროებითია, წვიმას ჰგავს. მცენარე რომელიც მოსავალს იძლევა, ფერმერებს მისი შეშურდებათ. შემდეგ ეს მცენარე გახმება, ბოლოს ყვითლდება, შემდეგ ის ნაგვად იქცევა. ნუ მოვტყუვდებით ისეთი ადგილით, სადაც თამაშები და გასართობებია. აუცილებელია შეფასდეს მუდმივი, ლამაზი და არა დროებითი.

ციფრული სამყარო, ეს არის ინტერნეტის, ჭკვიანი ტელეფონებისა და მსგავსი მოწყობილობების მიერ შექმნილი კომუნიკაციისა და ურთიერთქმედების გარემო. ეს ყველაფერი იპარავს ჩვენს დროს,

რომელიც ჩვენი ყველაზე ძვირფასი კაპიტალია. ციფრული სამყაროს საზღვრები აღარ შემოიფარგლება მხოლოდ ეკრანის თემატიკით. მას შემდეგ, რაც ტექნოლოგიამ მოხსნა დაბრკოლებები, ცალმხრივი მონიტორინგის ან შეზღუდული ურთიერთქმედების წინაშე, ციფრული სამყარო გადაიქცა ბუნებაში, ვირტუალურ რეალობად. ვირტუალური რეალობა ნიშნავს, ახალი რეალობის წარმოებას, ჩვენი გრძნობების ცდუნებით, როგორიცაა მხედველობა, შეხება, მოსმენა, სუნის და გემო. ეს რეალობა წარმოშობს ცრუ და სასონარკვეთილი ცხოვრების სტილს. თითქოს ეს სიმართლის მეორე საფეხურზე გადაყვანა და სადაც სინამდვილე შერეულია ფანტაზიით, ჰყოფს ადამიანს საკუთარი ჭეშმარიტებისგან. რა სახის ზიანს აყენებს ციფრული სამყარო? ვირტუალური ჭა, რომელშიც ვარდებით, როგორ მოქმედებს ჩვენზე? ამ კითხვებზე პასუხის გაცემა არ შეგვიძლია, ციფრული სამყაროს ბუნების გააზრების გარეშე. თუ ვერ დავადგინეთ, რა ზიანი მიაყენა ამ სამყარომ ჩვენს გულს, გონებას და რეალობასთან კონტაქტს, მაშინ მას ვერ შევებრძოლებით და ხელს ვერ შეუშლით სიმართლის დაფარვაში. ამ სამყაროს,

რომელიც მუდმივად იცვლება, ეწინააღმდეგება ჩვენს დღევანდელ ღირებულებებსა და ზნეობრივ გაგებას, ხუთი ძირითადი მახასიათებელი აქვს:

1. ექსპლუატაცია: ციფრული სამყარო არის სამყარო, რომელიც იყენებს მის მომხმარებელს. ფიქრობენ რომ, ამ სამყაროში ყველაფერი უფასოა. არა და ყველაფერს ფასი აქვს. ფასი არის ჩვენი კონფიდენციალურობისა და პირადი ინფორმაციის, მესამე პირებისათვის მარკეტინგი. როგორც მომხმარებელი ვდგამთ თითოეულ ნაბიჯს, რომელ ვებგვერდზე ვანკაპუნებთ, ყველა სტრიქონს, რომელსაც დავათვალიერებთ, ჩვენს არხს დავათვალიერებთ, თვალის მოძრაობებიც კი კლასიფიცირდება და ხდება მონაცემთა ბაზის შექმნა ჩვენს შესახებ. ეს მონაცემთა ბაზა, რომელიც შეიცავს ყველას ინფორმაციას და ყველაფერს, სახელწოდებით "დიდი მონაცემები", დამუშავებულია ხელოვნური ინტელექტის დახმარებით და გარდაიქმნება რეალიზებულ ინფორმაციად. ციფრული სამყაროს ხალხი არიან მიკვლევადი, გაზომვადი და რეალიზებადი საქონელი.

2. აღქმის დომინირება: ციფრულ სამყაროში აღქმამ, სიმაღლის ადგილი დაიკავა. არავის აინტერესებს სიმაღლე რა არის. მთავარია როგორ აღიქმება ხალხი ან საგანი. სურათი, გამოსატყა ან ჟღერადობა, შეიძლება საკმარისი იყოს იმისთვის, რომ განაჩენი სწრაფად, დაუფიქრებლად და დაუნდობლად მიიღონ. დადასტურებას და გადამოწმებას არ საჭიროებს, რადგან დრო არ არის. უფრო მეტიც, ამისათვის საჭირო არ არის დროის დაკარგვა, უთვალავი ინფორმაცია, უთვალავ თემაზე უკვე შეუჩერებლად მზადდება. სამყაროში, სადაც ყველა ცნობილია, შინაარსობრივი შეზღუდვა არ არსებობს. ეს არ არის ის, რაც ხარ, არამედ ის, თუ როგორ აღიქმები შენ.

3. სიჩქარე, სიამოვნება და სიმარტივე: დომინანტი იდეოლოგია ამ სამყაროში

არის ჰედონიზმი (ეთიკის იდეალისტური მიმდინარეობა, რომლის მიხედვითაც ცხოვრების მიზანს წარმოადგენს უდიდესი სიამოვნება, სიტკბოება). უმრავლესობა, გასართობად და დროის გაფლანგვისთვის მოდის. მცირე მოთხოვნილებაა სერიოზულ და სასიცოცხლო საკითხებზე, რადგან ფიქრისთვის დრო არ არის. ცვლილებები იმდენად სწრაფია რომ, გაგებამდე სიახლეები უფრო დომინანტი ხდება. ინოვაცია ინოვაციას მოსდევს, ჭეშმარიტებას არავინ ეძებს. ყველაფერი ისე ახლოს არის, რომ სამი ჟესტით (დანკაპუნება, გადახვევა, მასშტაბირება) შესაძლებელია მიაღწიო. ვირტუალური პირადობები და მოგზაურობების იმპერატივები რისკს ფარავს, ეს ზრდის სითამამეს, რომ გასცდეს ზნეობისა და ლეგიტიმურობის საზღვრებს.

4. ექსპოზიცია: ციფრულ სამყაროში ხედვა და დანახვა აუცილებელია. ხედვა და ყურება არის არსებობის გზა, ხოლო ხილვა არის აზრი. სადაც ყველა გამოდის და ამბობს „მე ვხედავ, რომ ვარსებობ“, ამის შემდეგი ეტაპი „მე მივიღებ დაფასებას, შესაბამისად მნიშვნელოვანი ვარ“, არ-

სებობს იდეალი. რეპუტაცია; დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენი დანკაპუნება, მონონება და ტაში მიიღე. ეს აძლიერებს ეგოს. სულის პროვოცირება ხდება. იწყება უსამართლო და უაზრო კონკურენცია. ადამიანები იბრძვიან იმისთვის, რაც არ შეუძლიათ, ისინი აჩვენებენ სურათებს, დამოკიდებულებებსა და ქცევებს, რომლებიც არ არის დაკავშირებული პატივსა და ღირსებასთან.

5. სენსაცია: ციფრული სამყაროს დედაქალაქი არის უსაფუძვლო სიახლეები და ინფორმაცია. როგორი ბუნებაც არ უნდა იყოს, პრიორიტეტულია ის, რაც საინტერესოა. შინაარსი ფასდება ამ პრიორიტეტის შესაბამისად, ნებისმიერი მიზნისათვის. აქ მოსულთა დანიშნულებაც კი განსხვავებული არ არის. ამიტომ ყოველთვის ხდება გაზვიადება. უმარტივესი და მკაფიო ინფორმაციაც კი უნდა გადაიტანოს, რომ ყურადღება მიიპყროს ან მოიწონოს. მოთხოვნა არაჩვეულებრივია. უკიდურესობები ყოველთვის წინ მიიწევს. სიმართლის, პატიოსნების და სათნოების მყიდველი არ არსებობს.

ამასთან, ციფრული სამყაროს ზემო-

სენებული მახასიათებლების გათვალისწინებით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია შემდეგი ოთხი საფუძველი:

- განზრახვისა და მიზნის გარეშე არ უნდა ვიმექმედოთ: ციფრულ სამყაროში არაფერი დაიკარგება. ამიტომ აუცილებელია, არ განვიხილოთ, ის რაზეც ინფორმაცია არ გვაქვს. *„არ მისდიო იმას, რისი ცოდნაც არ მოგეპოვება შენ. უეჭველად, ყურის, თვალის და გულისგან, ყველასგან პასუხი მოეკითხება“.* (ისრა, 36)

- თითის წვერი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია: ციფრულ სამყაროში ყველაზე დიდი პასუხისმგებლობა თითის წვერშია. თითის წვერი, ეს არის ყველას უნიკალურობის ნიშანი, ჩვენი ცხოვრების და მოღვაწეობის მონმეცაა ციფრულ სამყაროში. არც ჩვენ და არც ვინმე სხვა არ უნდა იყოს პასუხისმგებელი იმაში, თუ რას ვაკეთებთ თითის წვერებზე. რადგან *„მუსლიმი არის ის ადამიანი, რომელიც ხელით და ენით სხვა მუსლიმს ზიანს არ მიაყენებს“.* (ბუჰარი, იმან 4-5)

- მაუსი გულით უნდა აწარმოოს: ციფრულ სამყაროში ადამიანმა თვალთ კი არა გულით უნდა იმოგზაუროს. ეს არის ღვთისმოშიშობის საზომი, რადგან *„იმის მიტოვება რაც არ ეხება (პირდაპირ) არის ის, რომ ადამიანი კარგი მუსლიმია“.* (თირმიზი, ზუჰდ 11)

- ყველაფერი არ უნდა გადასცეს: ციფრული სამყაროა, სადაც ყველაზე ცრუ ვარაუდი ვრცელდება. საქმე არ არის ტყუილის თქმა ან ტყუილში მონანილეობა; საქმე იმაშია, რომ აქ მოსმენილი და ნანახი გულის ფილტრაციის გარეშე (დაუფიქრებლად) არ უნდა გადმოიცეს, *„ადამიანის შეცდომაში შეყვანისათვის ყველა გაგონილის გადაცემა საკმარისია“.* (მუსლიმ, მუყადდიმე 5)

მოკლედ: უზენაესი ალლაჰია, როგორც ციფრული ასევე ყველა სამყაროს მბრძანებელი და განმკარგველია.

დაიხარა და ყურში ჩასჩურჩულა: იცოდე იმ ღამის შესახებ არავისთვის არაფერი არ მითქვამს, არც აბდულლაჰს. მოხუცმაც მბრძანებელს ყურში ჩასჩურჩულა: მეც იმ დღის შემდეგ მასეთი რამ აღარ ჩამიდენია. ამ დროს მბრძანებელმა ხმამაღლა წამოი-
დახა ალლაჰუეკბერ(დიდება ღმერთს), თანამიმდევრები გაკვირვებული უცქე-
როდნენ მათ, მაგრამ მათი სახის გამო-
მეტყველებით ჩანდა, რომ ისინი, ამ და-
ფარულ საუბარს, წარღვნამდე არავის არ გაუმხელდნენ.

ყურანში სურა ჰუჯურათის მე-12 აიათში: „...და არგამოიკვლიოთ ერთიმეორის შეცდომები და არ გაკილოს ზურგს უკან თქვენგან ზოგმა სხვები...“ ნახსენებ სიტყვას „თეჯესსუს“, შუამავლის ამ ჰადისიდან გამომდინარე „ვინც, ერთი მუსლიმის მდგომარეობას, რომლის გამოაშკარავე-
ბა მას არ სურს, მაგრამ ეს კი ამას ხალხს გააცნობს და სალაპარაკოდ გახდის, ალლაჰიც მის ნაკლოვან მხარეებს სხვისთვის ნათელს გახ-
დის და ასე შეარცხვენს მას, თუ გინდ მისი საქმეები იყოს მის სახლში სადმე დამალულში ჩადენილი“(ბუჰარი, მეზა-
ლიმ 3) - ალიმები ასე განმარტავენ: „სხ-
ვისი ნაკლოვანების მოსაძებნად დროის არ დაკარგვა“. კიდევ ერთი ჰადისი: „მა-
ნამდე არ გარდაიცვლება ის ადამიანი, სა-
ნამ თვითონაც არ შეარცხვება სხვის წინაშე, როგორც მან შეარცხვენს მის მორწმუნე ძმას სხვებთან“ .

ასეთი აკრძალვა ყურანში ადამიან-

თა პირადი ცხოვრების დაფარვისთვისაა, რაც წარმოადგენს ადამიანის უფლებების დაცვასაც. პირველ რიგში ადამიანმა თავისი პირადი ცხოვრება უნდა დაფაროს, ადამიანს გააჩნია სხვადასხვა ფიქრები, გრძნობები, ზრახვები და ა.შ. ეს თვისებე-
ბი მან უნდა აკონტროლოს და უნდა იცო-
დეს, რომ რა მოისმინოს, რა დაინახოს, რა იგრძნოს. ერთი შეხედვით თითქოს ადამიანს ამის გაკეთება არ შეუძლია, მა-
გრამ სწორედაც, რომ ამას ითხოვს ჩვენ-
გან უდიდესი ალლაჰი.

ადამიანმა, საკუთარი თავი, რომ მართოს პირველ რიგში გულს უნდა მიაქციოს ყურადღება, უნდა აკონტროლებდეს სმენას, ხედვას და ა.შ. ეს არც ისე ადვილია, მა-
გრამ დროთა განმავლობაში შე-
საძლებელია, ასეთი მართვით, ცოტა ხნის გასვლის შემდეგ მიხვდება იგი, რომ ნამდვილად სხვათა საქმეების და ნაკლის მო-
ძებნა არა არის მისი საქმე. უზენაესი ყურანში ასე ბრძანებს: „არ მისდიო იმას, რისი ცოდნაც არ მოგეპოვება შენ. უეჭველად, ყურის, თვალის და გულისგან, ყველასგან პასუხი მოეკი-
თხება!“ (ისრა 17/36)

სურა ჰუჯურათში ალლაჰი ბრ-
ძანებს: „რამეთუ მორწმუნენი ძმები არიან...“, ამ აიათის მიხედვით თუ გვინ-
და ვიცხოვროთ, ჩვენი მორწმუნე ძმები, ჩვენთვის სარკედ უნდა ვაქციოთ. მათი გაკეთებული საქმეებისგან მაგალითი უნდა ავიღოთ, თუ ისინი ბოროტებას ჩაიდე-
ნენ, უნდა დავინახოთ და გამოვასწოროთ

შეძლებისდაგვარად. ასევე, თუ სიკეთეს ჩაიდენენ ისიც უნდა დავინახოთ და სხვებისთვისაც მაგალითად ვაქციოთ. აი, ეს არის ძმობა. თუ ვინმე იძახის, ამ ქვეყნად არავისი ნდობა არ შეიძლებაო, მან დაფიქრდეს, თუ ვის რა საფუძველი მისცა იმისათვის, რომ მას ენდონ.

არიან ადამიანები, რომლებიც ჩასაფრებულის პოზიციას იჭერენ, რათა სხვისი შეცდომა დაიჭირონ და შემდგომში ის გამოიყენონ, ისევ მის სანინალმდეგოდ. მორწმუნე ძმისთვის ამაზე დიდ ბოროტებას ვერასოდეს ჩაიდენს ადამიანი.

როცა წმ. ომარი მოხუცის სახლიდან გამოვიდა ფიქრობდა, ვაი თუ ეს ადამიანი იფიქრებს, რომ ხელმწიფემ მაინც დამინახა და ჩემი საქმე ყველასთვის ცნობილი გახდება, ამიტომ რა აზრი აქვს დამალვას და მას შემდეგ (რადგანაც ნდობა დაკარგა ხელმწიფის მიმართაც კი) გააგრძელებს ცოდვების კეთებას, მაგრამ ეს ასე არ მოხდა, ალლაჰმა ორივეს დანაშაული დაფარა.

რა არის ცოდვა? რა არის მაღლი? სიმართლე ან უსამართლობა, ამას ალლაჰი განსაზღვრავს, ჩვენი ვალდებულება სხვათა ნაკლოვანების გამოკვლევისაგან თავის შეკავებაა. ცუდი და ისლამის სანინალმდეგო ქმედებები, რომელსაც ადამიანი საკუთარი თავის საზიანოდ სჩადის, ეს ალლაჰის წინაშე უპატივმცემლობაა, რომელსაც შემდგომში შეიძლება უდიდესი ალლაჰი ამ ადამიანს აპატიებს, თუ იგი მიტევებას მოითხოვს, მაგრამ სხვათა ცუდი და ისლამის სანინალმდეგო ქმედებების სააშკარაზე გამოტანა, ეს ალლაჰის წინაშე ბევრად დიდი უპატივმცემლობაა, რომელიც იმ ხალხის გულის მოგებასაც მოითხოვს, ვისი ცუდი ქმედებებიც გამოაშკარავდება და მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძლება მასაც ეპატიოს, თუ რა თქმაუნდა მოითხოვს პატიებას.

შენი ცოდვების დაფარვა და დამალვა ზრდილობაა, ხოლო სხვისი ცოდვების დაფარვა და დამალვა უფრო დიდი ზრდილობაა, რადგანაც ადამიანობაა ის, რომ ბოროტების აღქმამ უნდა გიბიძგოს სიკეთისა და სასარგებლო საქმეების კეთებისაკენ.

უდიდესმა ალლაჰმა ჩვენ ყურანის სახით გვინყალობა, ჩვენი ქმედებების პარამეტრები, რომელთა ჩარჩოდან არ აუნდა გამოვიდეთ. ვინც ამ ჩარჩოში ყოფნას ამჯობინებს, მას აღარ დასჭირდება სხვისი ნაკლოვანებების მოძიება, პირიქით თუ რაიმე არა სახარბიელო დაინახა, მის დაფარვას შეეცდება.

დაე, უდიდესმა ალლაჰმა თითოეულ ჩვენგანს შეგვაძლებინოს ამ ჩარჩოში ყოფნა და ცხოვრების ასე გაგრძელება.

შუამავალი მუჰამედის გზაზე

მოგესალმები ძვირფასო მკითხველო!

მოგესხენებათ, რომ წმ. შუამავალი კაცობრიობისთვის გამოგზავნილი ბოლო შუამავალია. მხსნელი, რომელმაც შეცვალა მთლიანად მსოფლიო და ხალხს მოუწოდა ერთადერთი ალლაჰის რწმენისკენ. ადამიანები, რომლებმაც მას დაუჯერეს და იწამეს ერთი ღმერთი, გადარჩნენ, ხოლო ისინი, რომლებმაც გამოიჩინეს სიამაყე და უარჰყვეს, ცოდვილთა შორის მოხდნენ. გამომდინარე იქიდან, რომ ჩვენ ვართ მუსლიმები, ვალდებული ვართ წმ. შუამავალის ცხოვრება შევიცნოთ კარგად და შევეცადოთ მაგალითად ავიღოთ იგი და ამგვარად უფრო მეტად დავუახლოვდეთ უზენაეს ალლაჰს. მხოლოდ და მხოლოდ შუამავალ მუჰამედზე მიბაძვით ვპოუვებით ხსნას, ვინაიდან უზენაესი ალლაჰი ყურანში შემდეგნაირად ბრძანებს: **„ფიცავ, ალლაჰის შუამავალი კარგი მაგალითი იყო თქვენთვის, ვინც ისწრაფვოდა ალლაჰისკენ და უკანასკნელი დღისკენ და ხშირად ასხენებდა ალლაჰს!“** (სურა აჰზაბი, 21)

ალლაჰმა გამოგვიგზავნა წმ. მუჰამედი, რადგან შეესხენებინა ჩვენთვის ამჟვეყნად მოვლენის მიზეზი, გაეცნო ჩვენთვის გზა, რომლითაც უზენაესის კმაყოფილებას მოვიპოვებდით და შეესწავლებინა ჩვენთვის ალლაჰის სიტყვა, რომელიც დღესდღეობით ყურანის სახით გვევლინება.

ყველა მუსლიმი ვალდებულია შეიყვაროს წმ. შუამავალი და მიბაძოს მას, ვინაიდან, ის არის ადამიანი, რომელმაც შეგვასწავლა ალლაჰთან დაახლოების გზა, ის არის ადამიანი რომელმაც გვასწავლა როგორ უნდა გაგვეგო ალლაჰის ბრძანებები და გამოგვეყენებია ცხოვრებაში. თუმცა, მის მიმართ სიყვარულსა და პატივისცემაშიც უნდა დავიცვათ ზღვარი და არ გავალ-

მერთოთ ის, როგორც ეს წინა შუამავლების მაგალითიდან ნათლად ჩანს. ყურანში ნაბრძანებია: **„უთხარი: „მე მხოლოდ ადამიანი ვარ თქვენსავით. ზემთამეგონა, რომ ღმერთი თქვენი ერთადერთი ღმერთია. მაშ, წარსდექით მის წინაშე ჭეშმარიტი რწმენით და მიტევება შესთხოვეთ მას.“** (სურა ფუსილეთ, 6)

აიათიდან ვიგებთ, რომ წმ. შუამავლმა ალლაჰისგან მიიღო ზემთაგონება, ხოლო სხვა მხვრივ ის არის ჩვეულებრივი ადამიანი, რომლის მაგალითად ალება შეგვიძლია, სხვა შემთხვევაში კი ეს შეუძლებელი იქნებოდა. წმ. ომარის მიერ გადმოცემულ ჰადისში შემდეგნაირადაა ნაბრძანები: **„არ განმადიდოთ მსგავსად ქრისტიანებისა, რომელმაც თქვეს ისა (იესო) ღმერთის შვილია, ვინაიდან მე მხოლოდ ალლაჰის მოციქული ვარ“.**

როგორ შევძლებთ ჩვენ წმ. შუამავლზე მიბაძვას? პირველ რიგში უნდა ვიცოდეთ, რომ წმ. შუამავალი მისაბაძი ადამიანი იყო მანამდეც, სანამ ზემთაგონებას მიიღებდა, რამაც უფრო მეტად გაუადვილა წმინდა შუამავალს შეესრულებინა ის მისია, რომელიც ალლაჰმა დააკისრა. ჩვენც, მანამ სანამ ადამიანებს რწმენისკენ მოვუხმობთ, იმ საზოგადოებისთვის სადაც ვცხოვრობთ, უნდა ვიყოთ მისაბაძი ადამიანები, ვინაიდან თუ არ ვიქნებით სანდო ადამიანები, ჩვენს მოწოდებას აზრი არ ექნება ხალხისთვის.

წმ. შუამავლის მაგალითად ალება რომ შევძლოთ, უპირველეს ყოვლისა გულით უნდა მოვინდომოთ. შემდეგ შევისწავლოთ მისი ქმედებები და შევეცადოთ ჩვენც მსგავსად მოვიქცეთ. წმ. შუამავალი იმისათვის, რომ მორწმუნეებმა მშვიდად და ბედნიერად ვიცხოვროთ, რამდენიმე რჩევას გვაძლევს: პირველ რიგში გვეუბნება, რომ ერთმანეთი

უნდა შევიყვაროთ, გაჭირვებაში ერთმანეთს დავეხმაროთ, არ შეგვშურდეს ჩვენი მორწმუნე ძმების, მოგვინოდებს, რომ არ ვიყოთ ამაყი და არ ვატყინოთ ერთმანეთს გული. ჩვენგან რამდენი ცდილობს ეს რჩევები გაითვალისწინოს? უნდა გვახსოვდეს, რომ წმინდა შუამავალის რჩევების გაუთვალისწინებლობა როგორც ამ ქვეყნად, ისე იმ ქვეყნადაც ცუდ მდგომარეობაში ჩაგვადგებს.

წმ. შუამავალს, ასევე ღარიბ ადამიანებთან ჰქონდა ახლო ურთიერთობა, ცდილობდა მათ დახმარებოდა ყველა საშუალებით, მდიდრებს კი მოუწოდებდა დახმარებოდნენ ღარიბებს, რადგან მოეგოთ ერთმანეთის გულები და საზოგადოებრივი სიჯანსაღე შეენარჩუნებინათ. რამდენი ჩვენგანი ცდილობს დაეხმაროს ღარიბებს და ჰქონდეთ კარგი ურთიერთობა მათთან, ან რამდენი ჩვენგანი მოუწოდებს ჩვენს ირგვლივ მყოფ შეძლებულ ადამიანებს, რომ გასცენ თავიანთი ქონებიდან და შეასრულონ ალლაჰისა და შუამავლის ბრძანებები?

წმ. შუამავალი იყო სამართლიანი ადამიანი და ასევე სხვებსაც მოუწოდებდა სამართლიანობისკენ. ის არასდროს ჩაიქნევდა ხელს, როდესაც უსამართლობას გადააწყდებოდა და ცდილობდა გამოესწორებინა არსებული მდგომარეობა. თუ გვინდა წმ. შუამავალს მივბაძოთ, როდესაც გადავწყდებით უსამართლობას შევეცადოთ გამოვასწოროთ ის და არ ჩავიქნეოთ ხელი. არ ვიფიქროთ, რომ თუ ჩვენ არ გვეხება კონკრეტული მდგომარეობა, უფლება გვაქვს უსამართლობაზე თვალი დავხუჭოთ. არამც და არამც, მუსლიმის ვალდებულებაა ყველა უსამართლობის აღმოფხვრა, რომელზეც ხელი მიუწვდება. სწორედ ესაა ამაღლებული ცნობიერება, რომელიც ხელს უწყობს საზოგადოებას იცხოვროს ბედნიერად. თუ არ შევეცდებით უსამართლობის აღმოფხვრას, ერთ დღეს ჩვენ თვითონ აღმოვჩნდებით უსამართლობაში და იმ დღეს არავინ გვეყოლება შემნედ.

ალლაჰი ყურანში წმ. შუამავლის შესახებ შემდეგნაირად ბრძანებს: **„და არ წარგვიგ ზავნიხარ შენ, თუ არა მონყალებად**

სამყართათვის“ (სურა ენბია, 107)

ვფიცავ, თქვენთან მოვიდა შუამავალი თქვენივე წიალიდან. მძიმეა მისთვის, რომ თქვენ განსაცდელში ხართ. გული შესტკივა თქვენზე. მიმტევებელი და მწყალობელია მორწმუნეებისადმი! (სურა თევე, 128)

ზემოთ მოყვანილ აიათებში ნათლად ჩანს, თუ რამდენად მონყალე იყო წმ. შუამავალი. ის არა მხოლოდ მუსლიმების, არამედ არამუსლიმების (რომლებიც არ ებრძოდნენ მას) შემწყნარებელიცაა. მას ადამიანების განსაცდელი გულს ტკენდა და ცდილობდა მათთვის გაენია დახმარება.

ადამიანებთან ურთიერთობისას წმ. შუამავალი იყო სავსებით ღმობიერი, მპატიებელი და ასევე მოუწოდებდა მის მიმდევრებს, რომ ყოფილიყვნენ ღმობიერნი და მპატიებელნი. გამომდინარე აქედან, ვართ ვალდებული ვავითვალისწინოთ წმ. შუამავლის ეს დარიგება და ადამიანებთან ურთიერთობისას ვიყოთ ზედმინევენით გულისხმიერები.

წმ. შუამავალს ზემოთხსენებულის გარდა ძალიან ბევრი კარგი თვისება ჰქონდა. უმაღლესი ზნეობით გამორჩეული წმ. შუამავალი, არის მაგალითი ყოველი მუსლიმისთვის, რომელთაც სურს საკუთარი თავის გამოსწორება და უზენაესთან დაახლოება, ეს კი წმ. შუამავლის პიროვნების დეტალურად შეცნობით, ყურანის ბრძანებების გააზრებით და ცხოვრებაში გატარებით არის შესაძლებელი. წმ. შუამავალი, როგორც ყურანშია ნაბრძანები მხოლოდ ალლაჰის ბრძანებებს ემორჩილებოდა და ჩვენც იგივე ქმედებისკენ მოგვინოდებდა. ყურანში ნაბრძანებია: **„უთხარი: მე მივსდეგ მხოლოდ იმას, რაც ჩემი ღმერთისგან შთამეგონა. ესაა ცხადი მტკიცებულებანი თქვენი ღმერთისგან, მორწმუნე ხალხთათვის ჭეშმარიტ გზად და მონყალებად!“ (სურა ელრაფი, 203)**

უზენაეს ალლაჰმა შეგვაძლებინოს მისი კმაყოფილების მოპოვება, მის მიერ გადმოვლენილი ბრძანებების სწორად გაგება და წმ. შუამავლის მსგავსად ბრძანებების ცხოვრებაში გატარება.

ამინ!

ليلة القدر

خير من ألف شهر

დანიელ გოლჭავაძე

ყადირის ღამე

ისლამის რწმენის მიხედვით, ალლაჰმა პირველი აიათები, ანგელოზ ჯებრაილის მეშვეობით, ჩვენს შუამავალ მუჰამედს, ნურის მთაზე, ჰირას გამოქვაბულში, ზემოთაგონა. ზემოთაგონებული პირველი აიათები ალაყ სურას პირველი ხუთი აიათია.

როცა შუამავალი მუჰამედი (ს.ა.ს) 40 წლის ასაკს მიუახლოვდა, ნურის მთაზე, ჰირას გამოქვაბულში, განმარტოვდებოდა და ღმერთს ადიდებდა, ეს გრძელდებოდა 1-2 წელი. 610 წელს, რამადანის თვის ერთერთ ღამეს (ყადირის ღამეს), პირველი ზემოთაგონება მოველინა, რომელსაც სხვებიც მოჰყვა და ეს გრძელდებოდა 23 წლის განმავლობაში და ბოლოს ჩამოყალიბდა ყურანის სახით.

ყურანის (მექაში მოვლენილ) 97-ე სურაში ამ ღამეზეა საუბარი, ამიტომაც სურას — ყადირის სურა დაერქვა, ხოლო ღამეს — ყადირის ღამე. სურაში მოხსენებულია ამ ღამის განსაკუთრებულობა, რომ იგი ათას თვეზე მეტად სარგებლიანია.

1. უეჭველად, ჩვენ გარდმოვაგვლინეთ იგი ყადირის ღამეს!
2. რას გამცნობს შენ, რას ნიშნავს ყადირის ღამე?
3. ყადირის ღამე ათას თვეზე უკეთესია!
4. ღმერთის ნებით გადმოდიან ანგელოზები და სული ყოველი ბრძანების შესასრულებლად.

5. ის ღამე, ცისკრის ამოსვლამდე, მშვიდობითა და ბედნიერებითაა აღსავსე!

ეს ღამე რომ რამადანის თვეშია, ამას ადასტურებს სურა ბაყარას 185-ე აიათი, რომელშიც უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„რამადანის თვეა, რომელშიც ზემოველინა ყურანი ჭეშმარიტ გზად ხალხისთვის და ცხად ცნობარად ჭეშმარიტი გზისა და განმასხვავებლად ჭეშმარიტებისა მცდარისგან“...

რამადანის თვის მერამდენე ღამეა ყადირის ღამე?

ამის ზუსტი მტკიცებულება არ არსებობს, მაგრამ ხალხში გავრცელებული ვერსიის მიხედვით, ეს 27-ე ღამეა. თუ შუამავლის ჰადისებს გადავხედავთ, დავინახავთ შუამავლის ბრძანებას: „თქვენ ყადირის ღამე რამაზნის თვის ბოლო 10 დღის შიგნით, კენტი რიცხვის ღამეებში, მოძებნეთ“. ესე იგი ზუსტი დრო თვით შუამავალმაც არ იცოდა, ის რამადანის თვის ბოლო 10 დღეშია მოქცეული. ძვირფასი აიშე (რ.ა) ამბობდა, რომ შუამავალი რამაზნის თვის ბოლო 10 დღეს უფრო მეტად ღვთისმსახურებით იყო დაკავებული და ოჯახის წევრებსაც იმავეს მოუწოდებდა. ძირითადად, ალლაჰს ასე ევედრებოდა: „ო, ალლაჰო, შენ მპატიებელი ხარ, ხელგაშლილი ხარ, გიყვარს პატიება, მეც მპატიე“.

ამ ღამისათვის რაიმე განსაკუთრებული ღვთისმსახურება არ არსებობს, მაგრამ ამ ღამის სიდიადე ყურანის მოვლინებამ განაპირობა. რადგანაც ყურანის ზეგარდმოვლენა ერთ ღამეს, ათას თვეზე სარგებლიანს ხდის, უნდა წარმოვიდგინოთ ის ადამიანი, რომელიც ყურანს გულით და გაზრებულად მიიღებს, რამდენად ძვირფასი გახდება. ათასი თვე - 83 წელი და 4 თვეა. წარსულში დიდებული ადამიანების მიერ, მთელი სიცოცხლის განმავლობაში გაკეთებული სიკეთის, ერთ ღამეზე გაკეთების საშუალება მოგვცა უდიდესმა ღმერთმა, ამიტომაც ასეთი ძვირფასი ღამის ძილში გატარება არ შეგვეფერება. შუამავალი თანამიმდევრებს უყვებოდა ისრაილისშვილთაგან ერთერთი მებრძოლის ამბავს, რომელიც ათასი თვის მანძილზე ალლაჰისთვის იბრძოდა, ბრძოლის ველზე მუდამ შეიარაღებული იდგა და მზად იყო, ურწმუნოთა წინააღმდეგ ებრძოლა. თანამიმდევრები ამის გაგონებაზე გაკვირვებულნი დარჩნენ და მათი ღვთისმსახურება იმ მებრძოლთან შედარებით ძალიან ცოტა მოეჩვენათ, ამ დროს მოევიწიეს სურა ყადირი, რომლის მიხედვითაც ერთი ღამის მსახურებით შეძლებდნენ ასეთი მადლის მოპოვებას, ამან კი ისინი ძალიან გაახარა.

ერთ-ერთი სხვა მოსაზრებით, შუამავალი თანამიმდევრებს უყვებოდა ისრაილისშვილთაგან 4 ადამიანის 80 წლის განმავლობაში უცოდველად შესრულებული ღვთისმსახურების ამბავს, რომელზეც თანამიმდევრები გაცეხებულნი დარჩნენ. ამ დროს ანგელოზი ჯებრაილი მოვიდა და შუამავალს უთხრა: „ეი მუჰამედ, შენი თანამი-

მდევრები გაცდნენ იმ 4 ადამიანის შესრულებული ღვთისმსახურებით. ალლაჰმა კი შენ მოგცა მასზე ბევრად უკეთესი“ და წაიკითხა ყადირის სურა და ბრძანა: „აი, ეს შენს თანამიმდევრებს რომ გაუკვირდათ, იმაზე ბევრად უკეთესია“.

არსებობს ასეთი მოსაზრებაც, რომ შუამავალს აჩვენეს სხვა შუამავალის თანამიმდევრების სიცოცხლის ხანგრძლივობა. თანამიმდევრების მოკლე სიცოცხლის ხანგრძლივობამ და ამ მოკლე დროში შესრულებულმა საქმეებმა იგი დააფიქრა და დაალონა, სინამდვილეში ვერაფრით ვერ გაუტოლდებოდა სხვა დანარჩენებს. უდიდესმა ალლაჰმა კი თავის საყვარელ შუამავალს ყადირის ღამე მისცა, რომელიც ათას თვეზე უფრო სარგებლიანია.

დიახ, რამაზნის თვეში, ყადირის ღამეს, თითოეულ ჩვენგანს შეუძლია, ამ თვის და ამ ღამის მომსახურებით, მთელი 80 წლის განმავლობაში საკეთებელი მადლი მოიპოვოს და გადაარჩინოს როგორც საკუთარი თავი, ასევე ირგვლივ მყოფნიც.

როგორ შევასრულოთ ამ ღამის ღვთისმსახურება?

ამ ღამეს, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, რაიმე განსაკუთრებული ღვთისმსახურება არ არსებობს. სხვადასხვა სწავლული, სხვადასხვა თანამიმდევრობით გვასწავლის ღვთისმსახურებას, მაგრამ მათში ყველაზე უკეთესია სურვილისამებრ, ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვების მიზნით, გულისყურით შესრულებული ღვთისმსახურება რაოდენობის განუსაზღვრელად (ზოგი ორი მუხლი ღვთისმსახურებით შემოიფარგლება, ზოგი უფრო მეტით). ასევე ცოდვების მიტევებისათვის ღმერთს დიდხანს შევევედროთ ისე, როგორც შუამავალი ევედრებოდა: „ო, ალლაჰო, შენ მაპატიებელი ხარ, ხელგაშლილი ხარ, გიყვარს პატიება, მეც მაპატიე“. ასევე შევევედროთ ღმერთს, რომ სწორად მიიღოს დღემდე ჩვენ მიერ ხარვეზებით შესრულებული ღვთისმსახურებები.

უდიდესი ალლაჰი იყოს თითოეული ჩვენგანის მფარველი და გადამრჩენი, მან შეგვახვედროს და მიგვაღებინოს ჩვენი წილი ყადირის ღამის მადლი.

რამადანის ბაირამი - დღესასწაული

ისლამის დღესასწაულთაგან ერთ-ერთი რამადანის დღესასწაულია, რომელიც რამადანის მარხვის დასრულებისთანავე აღინიშნება. ბაირამის დღესასწაული დიდი მნიშვნელობის მატარებელია მუსლიმი ადამიანის ცხოვრებაში.

როდესაც ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ მედინაში ჰიჯრით გადვიდა, ადგილობრივებს ორი სხვადასხვა დღესასწაული ჰქონდათ. ისინი ამ დროს გართობაში ატარებდნენ. ეს რომ ალლაჰის შუამავალმა დაინახა თქვა:

"ამ ორი დღესასწაულის სანაცვლოდ უზენაესმა ალლაჰმა თქვენ ორი უფრო სასიკეთო, — რამადანისა და მსხვერპლშენიერვის (ყურბანის) დღესასწაული-ბაირამი გიბოძათ." (აჰმედი, III, 103, 178, 235,)

რამადანის სადღესასწაულო დღეები ღვთაებრივი საჩუქარია, რომელიც მუსლიმ ჯამაათს ერთმანეთთან გულწრფელი სიხარულით აკავშირებს. დღესასწაულები, ყოვლად უნაკლო, გამჩენი ალლაჰის წყალობის გამოვლინებაა. ესენი განსაკუთრებული დღეებია, როცა მუსლიმი ადამიანები მიტევების, შემწყნარებლობის, ურთიერთ დახმარების, გულის მოგების, სიყვარულისა და სიკეთის სურვილით აღვსილნი არიან. მორწმუნეები, რამადანის მარხვის ღვთისმსახურებებით ძლიერდებიან და მოიპოვებენ ალლაჰის მიტევებასა და კმაყოფილებას. ერთი შეხედვით ბაირამზე-დღესასწაულზე მორწმუნეები

წარმოადგენენ იმ ადამიანებს, რომლებმაც ამქვეყნიური გამოცდა ჩააბარეს და მოხვდნენ სამოთხეში, სადაც არ არსებობს შური, ეჭვიანობა, სიძულვილი, გაუტანლობა, ბოღმა და სხვა მსგავსი გრძნობები.

ადამიანებს, რომლებიც ბაირამის ღამეს აღავლენენ ნაფილე ლოცვას, ალლაჰის ხსენებისა და თაყვანისცემის მსგავს ღვთისმსახურებებს, ებოძებათ სამახარობლო იმის შესახებ, რომ მათი გულები არ კვდება, რადგან ისინი არიან ვნების მძლეველი ადამიანები, რომლებმაც ღვთისმსახურების სიტკბო იგემეს. ისინი არ მისდევენ იმ გატაცებებს, რომლებიც ვნება იზიდავს, ისინი ამგვარ წარმავალ სიტკბოებას ყურადღებას არ აქცევენ და ღვთისმსახურებისგან სიამოვნებას იღებენ. მეტისმეტი ცოდვების გამო დაღლილ გულებს ისინი აცოცხლებენ, ვინაიდან, მათი გულები მუდამ ცოცხალი დარჩება. ისინი საიქიოს წუთისოფელს არ ამჯობინებენ და ურწმუნოებაში არ ჩავარდებიან. მორწმუნეები მშვიდი გულით ალლაჰის წინაშე წარსდგებიან, რადგან მათ გულებში ღვთისმსახურების სიყვარულმა დაისადგურა. მათ შემეცნებული აქვთ, რომ გამოსაცდელ ქვეყანაში იმყოფებიან და გარდაცვალებამდე მათთვის მიცემული, ყველა ხელსაყრელი შემთხვევა უნდა გამოიყენონ ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად.

ის, რაც იშვიათია და რისი გაკეთებაც რთულია, უფრო დიდი ღირებულების მა-

ტარებელია. მაშინ როცა სხვები ბაირამის მღელვარებასა და ღვთისმსახურებას ივინყებენ, ზოგიერთი ადამიანის მიერ ბაირამის ღამეების გაცოცხლება მათ გულებში რწმენისა და ალლაჰის სიყვარულის არსებობის მაჩვენებელია.

ბაირამის დღეები არის საზოგადოებრივი ერთობის, ერთმანეთისთვის საჩუქრის მიძღვნის, ურთიერთდახმარების, გამასპინძლების და უზენაესი ალლაჰის ხსენების დღეები. ბაირამი, მხოლოდ ერთობისა და დასვენების დღე არ არის.

ალლაჰის შუამავალი ბაირამზე ღვთისმსახურების, სიკეთის ქმნისა და ღმერთის ხსენებისკენ მოგვიწოდებს, ჰადისში ბრძანებს:

„დღეს, თქვენი უპირველესი საქმე ლოცვის აღსრულებაა.“ (ბუჰარი, იდეინი, 3, 10; მუსლიმი, ედაჰი, 7)

„ბაირამი თექვირების წარმოთქმით გააღამაზეთ!“ (ჰეისემი, II, 197).

შუამავლის თანამიმდევრები ყოველ ბაირამს მგზნებარე თექვირებით ხვდებოდნენ. კეთილშობილი ომარი მინაზე გამლილ პატარა კარავში თექვირს კითხულობდა, მეჩეთში მყოფი ადამიანები ამის გაგონებისთანავე თავადაც თექვირის წარმოთქმას იწყებდნენ, ქალაქში მყოფებიც აყვებოდნენ და მინაში ყველგან თექვირის ხმა გაისმოდა. იბნ ომარიც იმ დღეებში განუწყვეტილვ თექვირს წარმოთქვამდა ყველგან, სადაც უნდა ყოფილიყო. (ბუჰარი, იდეინი, 12).

როგორც ჩანს, მუსლიმები მხიარულებისას საზღვრებს არასდროს გადავლენ და აკრძალულს არ ჩაიდნენ. დღესასწაულებზეც კი ალლაჰის კმაყოფილების მომპოვებელ ქმედებებს მიაშურებენ. განსაკუთრებით ღარიბებისა და მარტოხელების, გულების მოგებას ცდილობენ. ეხმარებიან გაჭირვებულ, უპატრონო, უმწეო, ობოლ, ქვრივ, ცხოვრებით დაღლილ და ქანც-განწყვეტილ ადამიანებს. ახარებენ ბავშვებს განსაკუთრებით ობლებსა და ღარიბებს. ბაირამი, მუსლიმებს დადებით სულიერ

გრძნობებს უღვიძებს, მწვერვალზე აჰყავს ისეთი თვისებები, როგორიცაა: თანაგრძნობა, გულისხმიერება, დახმარება და ერთგულება.

არსებობს ქმედებები, რომელთა შესრულება სადღესასწაულო დღეს, ისლამის მიერ მოწონებულია, მათ შორის:

ბაირამის დილას ადრე ადგომა, რიტუალური განბანვა, კბილების ჯაგრისით გამოწმენდა, სუფთა და ღამაზი ტანსაცმლის ჩაცმა, ალლაჰის წყალობისთვის მადლიერების გამოხატვა.

რამაღან ბაირამის სალოცავად წასვლამდე ტკბილეულის ჭამა სუნნეთია. *გადმოცემის თანახმად ალლაჰის შუამავალი ს.ა.ვ ბაირამის სალოცავად სანამ წავიდოდა რამოდენიმე ხურმას შეჭამდა, (ბუჰარი, იდეინი, 4).*

რამაღან ბაირამის ლოცვის შემდეგ ერთმანეთზე მილოცვა, განსაკუთრებით ავადმყოფების მონახულება და მათი გულების მოგება ძალიან კარგი ქმედებაა.

როგორ სრულდება ბაირამის - დღესასწაულის ლოცვა?

ბაირამი არის ყველა მუსლიმის დღესასწაული. ჯამაათით - ჯგუფურად ბაირამის ლოცვის შესრულება მორწმუნეთა ძმობისა და ერთობის სიმბოლოა. ბაირამი წარმოადგენს ალლაჰის წყალობას. ის განაწყენებულ მუსლიმთა შერიგებასა და დაახლოებაში დიდ როლს ასრულებს. ბაირამი ამავედროულად ერთმანეთის მონახულების დღეა.

ვისთვისაც ჯუმის ლოცვა ფარდია-აუცილებელია, იმისთვისაც ბაირამის ლოცვა ვაჯიბია - სავალდებულოა. ბაირამის ლოცვა შედგება ორი მუხლისგან და სრულდება ჯამაათით მეჩეთში ან ღია ადგილას (თუ მეჩეთი არარის) სადაც ადამიანები შეკრებას შეძლებენ. ბაირამის ლოცვისას ეზანი და ყამეთი არ იკითხება. ამ დროს ხუთბე (ქადაგება) არის სუნეთი და იკითხება ლოცვის შემდეგ. ჯუმის ხუთბე (ქადაგება) არის ფარდია-აუცილებელი და

იკითხება ფარდი ლოცვისწინ.

ბაირამის ლოცვა სხა ლოცვებისაგან იმით განსხვავდება, რომ მასში არის ექვსი დამატებითი თექბირი, ანუ „აღლაჰის დიდების, აღლაჰუ ექბერ-ის წარმოთქმა“. სამი პირველ მუხლზე და სამიც—მეორეზე. ამას "ზევაიდი," ანუ დამატებითი თექბირები ეწოდება.

პირველი მუხლი:

1. ჯამაათი იმამის უკან რიგებად დგება. წარმოთქვამენ განზრახვას ბაირამის ლოცვის შესრულების შესახებ.

2. განზრახვის შემდეგ იმამი აღმართავს ხელებს ყურების სიმაღლეზე და წარმოთქვამს: აღლაჰუ ექბერ, ჯამაათი ჩუმიად იმეორებენ, ორივე ხელს მუცელზე იწყობენ.

3. იმამი და ჯამაათი ჩურჩულით კითხულობენ ვედრება "სუბჰანეჟეს". ამის შემდეგ წარმოითქმება სამი დამატებითი თექბირი შემდეგნაირად:

პირველი თექბირი: იმამი ხმამაღლა (ჯამაათი ჩურჩულით) წარმოთქვამს თექბირს "აღლაჰუ ექბერ", აღმართავს ამ დროს ხელებს (როგორც სანყისი თექბირის დროს), შემდეგ ხელებს დაბლა დაუშვებს.

მეორე თექბირი: ხანმოკლე პაუზის შემდეგ იმამთან ერთად მლოცველებიც ანალოგიურად წარმოთქვამენ მეორე თექბირს და ხელებს უშვებენ.

მესამე თექბირი: მეორე თექბირის შემდეგ იმამთან ერთად მლოცველებიც წარმოთქვამენ მესამე თექბირს და ხელებს შეიკრავენ.

4. იმამი ჩურჩულით კითხულობს "ელუზუ-ბესმელეს", შემდეგ ხმამაღლა კითხულობს სურა "ფათიჰას" და კიდევ ყურანიდან სხვა სურას. ჯამაათი ამ დროს არაფერს კითხულობს, მხოლოდ იმამს უსმენს, შემდეგ იმამთან ერთად მლოცველებიც ასრულებენ რუქულსა და სეჟდეს, რის შემდეგაც დგებიან მეორე მუხლზე და ხელებს ისევ შეიკრავენ.

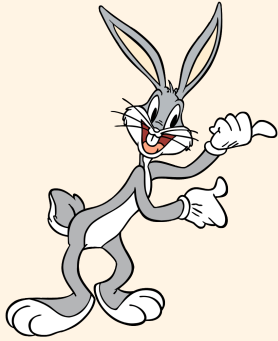
მეორე მუხლი:

5. იმამი ჩურჩულით კითხულობს "ბის-მილლაჰი რაჰჰმანი რაჰჰიმ", შემდეგ ხმამაღლა სურა "ფათიჰას" და სხვა სურას. შემდეგ ისევ, როგორც პირველ მუხლზე, იმამი ხმამაღლა წარმოთქვამს სამ თექბირს "აღლაჰუ ექბერ" და მლოცველები კი ჩუმად. მესამე თექბირის შემდეგ, იმამთან ერთად მლოცველებიც ასრულებენ რუქულსა და სეჟდეს, რის შემდეგაც სხდებიან.

7. ამ მდგომარეობაში იმამი და ჯამაათი ჩურჩულით, თანმიმდევრულად კითხულობენ "ეთთეჰიიათუს", "აღლაჰუმმე სელლი და აღლაჰუმმე ბარიქს", ვედრება "რაბბენაა აათინაა-რაბბენელფირლს" და სალამის მიცემით ჯერ მარჯვნივ, შემდეგ მარცხნივ და ლოცვა სრულდება. ლოცვის დასრულების შემდეგ იმამი კითხულობს ხუთბეს (ქადაგებას), ხოლო ჯამაათი გულ-დასმით უსმენს. ხუთბის კითხვის დროს 3 ჯერ წარმოითქმება თექბირები. ხუთბის კითხვის დასრულებით ბაირამის ლოცვა სრულებით შესრულებულად ითვლება.

წინასწარ მოგილოცავთ რამადან-ბაირამის ბრწყინვალე დღესასწაულს. ამ მშვენიერებით აღსავსე დღეს, მთელი ისლამური სამყარო უდიდესი ენთუზიაზმით ზეიმობს. მსოფლიოს ყველა მუსლიმი ამ ძვირფას დღეს წრფელი სიხარულითა და ემოციებით ხვდება. რწმენით აღსავსე, გახარებულნი და ჯანმრთელნი მრავალ ბაირამს დაესწარით, უზენაესმა აღლაჰმა მიიღოს, ყველა თქვენგანის მიერ შესრულებული ღვითისმსახურება, გაკეთებული კეთილი საქმეები და გაღებული მოწყალება. უზენაესმა აღლაჰმა გვატაროს ჭეშმარიტი გზით და მოგვცეს საუკეთესო მოთმინება. გვაშოროს ურწმუნოთა და მჩაგვრელთა უსამართლობას. მოგვიტევოს ნებით თუ უნებლიედ ჩადენილი შეცოდებები და სრულფასოვან მორწმუნედ ჩაიბაროს ჩვენთვის ამანათად მობარებული სული. აღლაჰი ყოფილიყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემწე და მფარველი.

საბავშვო მშენებელი

იკოვანთ სურათებს შორის 7 განსაკვაება

საბავშვო ტესტები

- რამაზნის მთვარის დღეების რაოდენობა არის თუარა ყოველ წელს სტაბილური?
 - დიახ ყოველწელს 30 დღეა
 - კი, ყოველთვის 29 დღე
 - ყველა პასუხი სწორია
 - არასტაბილურია ხან 29 ხან კიდევ 30 დღეა
- რომელ დღეებში აკრძალულია მარხვა?
 - შაბათ და კვირას
 - ყოველი თვის ბოლო დღეებში
 - რამაზნისა და ყურბან ბაირამის დღეებში
 - მარხვა ყოველთვის ნებადართულია
- რომელ მთვარეში და რომელ წელს იწყო ზეგარდმოვლენა წმინდა ყურანის?
 - რამაზნის მთვარეში, 610 წელს
 - რეზიულ ეველის მთვარეში 622 წელს
 - შევალის მთვარეში 571 წელს
 - ყველა თარიღი არასწორია
- მუსლიმმა ადამიანმა როდის არ უნდა მიიროვას აკრძალული საკვები?
 - რამაზნის მთვარეში
 - არასოდეს
 - როცა ექიმი აუკრძალავს
 - როცა ვინმე ისეთი დაინახავს, რომ შემდეგში გაკიცხავს
- რამდენი წელია გამოდის რელიგიურ საგანმანათლებლო ჟურნალი „ახალი მთვარე“?
 - უკვე 12 წელია
 - ჟურნალი „ახალი მთვარე“ 2 წელია გამოდის
 - ჟურნალ „ახალ მთვარეს“ 6 წელი შეუსრულდა.
 - ყველა პასუხი მცდარია
- სად მდებარეობს „უპუდის“ ველი?
 - საუდის არაბეთში ქალაქ მექაში
 - ეგვიპტეში, ქალაქ ალაქსანდიაში
 - საუდის არაბეთში ქალაქ მედინაში
 - ეთიოპიის დედაქალაქ ადის აბებაში